

สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา" มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติ เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามประสบการณ์ในการสอนกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันวิทยาลัยพลศึกษาทั้งหมด 17 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 238 คน การเก็บข้อมูลทำโดยใช้เครื่องมือวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับความแบบสอบถามกลับคืน 238 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for The Social Sciences/Personal Computer) ของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำนวณค่าร้อยละค่ามัธยฐานเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป โดยการใช้การทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาจารย์ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิต่างการศึกษา วิชาเอกสำหรับวุฒิต่างการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งในปัจจุบัน และแหล่งมลพิษที่อยู่ใกล้มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในวิจัยเป็นอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 238 คน เป็นเพศชาย 167 คน คิดเป็นร้อยละ 70.20 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 22.80 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 77.20 เป็นเพศหญิงจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์

ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 38.00 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 62.00 อาจารย์ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 35-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 3.80 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 96.30 อาจารย์จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 37.80 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 62.20 ส่วนใหญ่จบวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 70.20 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 21.60 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 78.40 เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 25.10 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 74.90 อาจารย์ไม่เคยรับการอบรมความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 24.80 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 75.20 แหล่งที่อาจารย์ได้รับความรู้หรือข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 25.50 และ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 74.50 แหล่งมลพิษที่อาจารย์อยู่ใกล้ที่สุดได้แก่ แหล่งน้ำ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 แยกเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 12.50 และ 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 87.50

เมื่อจแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ส่วนใหญ่อมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.70 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 64.30 ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 69.30 และอยู่ใกล้แหล่งมลพิษประเภทมลพิษจากน้ำมากที่สุด

2. ทศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางป่าไม้ น้ำ ดิน อากาศ สารพิษ พลังงาน และแนวทางแก้ไขปัญหาลังแวดล้อม

2.1 อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษามีทศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม รอยส่วนรวมอยู่ันระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.08

2.2 เมื่อเปรียบเทียบทศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์

มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก มีดังนี้

1. ป่าไม้สูญเสียสมดุลทางสิ่งแวดล้อม เพราะการกระทำของมนุษย์ เป็นส่วนใหญ่
  2. ป่าเป็นแหล่งกำเนิดปัจจัยสี่สำหรับมนุษย์
  3. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สามารถป้องกันมิให้เกิดภัยพิบัติต่อมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
  4. บัญหาน้ำเสียมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ของสัตว์น้ำ น้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำเพื่อการเกษตร และเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค
  5. มนุษย์อาจได้รับอันตราย จากสารเจือปนในน้ำได้
  6. ขยะเป็นแหล่งเพาะ และแพร่เชื้อโรค รวมทั้งทำลายสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อม
  7. ปัจจุบันคนในตัวเมืองใหญ่กำลังประสบปัญหามลพิษทางอากาศ เนื่องจากปัญหาการจราจร
  8. การป้องกันมิให้เกิดมลพิษทางอากาศ ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน
  9. เสียงที่ดังเกินระดับทำให้เกิดผลต่อสุขภาพทางกาย และทางจิตใจ
  10. การสอนสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชน เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมระยะยาว
3. การเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาจันทน ตามประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป พบว่า อาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติไม่แตกต่างกันและมีทัศนคติอยู่ในระดับดี โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.14 และ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 4.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทาง ดิน และสารพิษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติดีกว่า

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

1. น้ำใช้ทุกชนิดที่ทิ้งลงท่อระบายน้ำ ไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์อาจได้รับอันตรายจากสารพิษ เจือปนในน้ำได้
3. ปัญหาที่เกิดจากขยะไม่จัดว่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
4. ขยะ เป็นแหล่งเพาะและแพร่เชื้อโรครวมทั้งทำลายสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อม
5. ปัจจุบันในตัวเมืองใหญ่ กำลังประสบปัญหามลพิษทางอากาศ เนื่องจากสภาพปัญหาจราจร
6. การป้องกันมิให้เกิดมลพิษทางอากาศ ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน
7. การใช้สีและวัตถุปรุงแต่งในอาหาร ที่นิยมกันทั่วไปนับว่าเป็นสิ่งดี
8. โรงพยาบาลเป็นบริเวณที่ปลอดจากสารพิษ
9. กฎหมายและพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม ควรมีการสอนเฉพาะในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี เพียง 1 ข้อเท่านั้น คือ "น้ำทิ้งที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรม ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ใด"

#### อภิปรายผลจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาสังกัดพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยอภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีทศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.40 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและ ร้อยละ 42.90 จบการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันทนา กุเสถียร (2533) และ พิภูล ศารอด (2531) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.4) จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรีมีค่านิยมที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน และครูที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี จะมีความทันสมัยแตกต่างจากครูที่มีการศึกษาใน ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และระดับอนุปริญญาและเทียบเท่า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ เตชมา (2524) ที่ว่า "ระดับการศึกษามีส่วนทำให้ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05" แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาหรือวุฒิการศึกษา เป็นปัจจัยก่อ ให้เกิดค่านิยมที่พึงประสงค์ เพราะการศึกษาเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาสังคม และ สิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการสนองนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ได้เริ่มให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในเรื่องดินและการปลูกป่าทดแทนในแผนพัฒนาฉบับที่ 5 เน้นการพัฒนาทรัพยากรแบบผสมผสาน ระหว่างการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ โดยอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเป็นระบบครบวงจรโดยจัดทำโครงการในพื้นที่ที่กำหนดขึ้นเป็นจุดๆ เช่นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 6 มีการสำรวจพบว่า ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ภาวะขาดแคลน ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้จึงมีการเน้น เรื่องการบริหารและจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 ได้มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเอาไว้ว่าเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่นการลดมลพิษ ทางน้ำ ระดับเสียง สารตะกั่ว ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และซัลเฟอร์ไดออกไซด์ นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยังได้มีการกำหนดแนวทางการปรับปรุงระบบบริหาร และการจัดทรัพยากร ธรรมชาติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง มีการ ออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับป่าชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน มีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์ป่าด้วย จากแผนพัฒนาดังกล่าวเป็นผลทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบ ได้ร่วมทำการรณรงค์โดยการเผยแพร่ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดอบรม สัมมนา

สร้างจิตสำนึกและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมานาน ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้ระดับทัศนคติ ของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมากจำนวน 10 ข้อ ดังนี้

1. ป่าไม้สูญเสียมูลค่าทางสิ่งแวดล้อม เพราะการกระทำของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่
2. ป่าเป็นแหล่งกำเนิดปัจจัยสี่สำหรับมนุษย์
3. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สามารถป้องกันมิให้เกิดภัยพิบัติต่อมนุษย์ทั้งใน

ปัจจุบันและในอนาคต

4. ปัญหาน้ำเสีย มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ของสัตว์น้ำ น้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำเพื่อการเกษตรและเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค

5. มนุษย์อาจได้รับอันตรายจากสารเจือปนในน้ำได้

6. ขยะเป็นแหล่งเพาะและแพร่เชื้อโรครวมทั้งทำลายสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อม

7. ปัจจุบันคนในตัวเมืองใหญ่กำลังประสบปัญหามลพิษทางอากาศ เนื่องจากปัญหาการจราจร

8. การป้องกันมิให้เกิดมลพิษทางอากาศ ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน

9. เสี่ยงที่ดั่งเกินระดับทำให้เกิดผลต่อสุขภาพทางกาย และทางจิตใจ

10. การสอนสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนเป็นการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมระยะยาว

เมื่อพิจารณารายข้อดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เนื่องจากในปัจจุบันมนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับสภาพปัญหาล้างแวล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ในฐานะที่อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้สูงสุดในระดับสูง อีกทั้งยังเป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านวิชาการและเป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ ดังนั้น จึงทำให้อาจารย์สนใจและรู้จักสภาพปัญหาล้างแวล้อมในปัจจุบันมากขึ้น ดังที่ สุกพล วังสินธ์ (2536) กล่าวว่า "ลักษณะที่ดีของครูสังคมไทย ข้อหนึ่งคือครูควรมีความรู้ความเข้าใจ สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ" และผลจากการวิจัยของ บราวน์ (Brown, 1989) พบว่า "ครูมีความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง" โดยเฉพาะข้อที่

อาจารย์มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมากในเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ น้ำ ขยะ อากาศและเสียงอาเจเนื่องมาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน มีการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ น้ำ ดิน อากาศ และเสียงอยู่เสมอ ทำให้อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประยูทธ สุกก้อนทอง (2535) ที่พบว่า "ครุมีค่านิยมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ น้ำ ดิน อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้อาจารย์ยังมีทัศนคติอยู่ในระดับดีมากในข้อ "การสอนสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชน เป็นการแก้ไขสิ่งแวดล้อมระยะยาว" ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่รัฐรณรงค์ในการให้การศึกษา และเน้นที่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิภูล คาร์อด (2531) ที่พบว่า "การศึกษาจะช่วยสร้างความเข้าใจ ความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม สามารถนำมาแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เพื่อให้มนุษย์มีความรู้ ค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ และสามารถกำหนดพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคคล และสังคม รวมทั้งทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในทุกระดับอย่างจริงจัง" อรพินท์ เอี่ยมศิริ (2531) พบว่า "มาตรการด้านการศึกษา เป็นมาตรการระยะยาวที่จะนำมาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม" ดังนั้นการที่อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษามีทัศนคติดีมาก ในข้อสำคัญดังกล่าว ย่อมมีผลดีต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตด้วย โดยเฉพาะคนในกลุ่มนี้เป็นอาจารย์ที่จะมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ และสร้างทัศนคติให้แก่เยาวชนต่อไป นอกเหนือจากการเป็นผู้ปฏิบัติเอง

2. เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาโดยรวมระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีสื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากมาย เช่นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ดังที่ นภาพรรณ มายะการ (2528) ที่พบว่า ในปัจจุบันนี้ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนต์ เปรียบเสมือนกระจกเงาที่ส่องให้เห็นความเป็นไปในด้านสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เน ฮุน (Nay Htun, 2528) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนไว้ว่า "สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดการรับรู้ และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และยังมีส่วนช่วยผลักดันให้นโยบาย

ของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ คาเนินไปได้อีกด้วย" ซึ่งจากข้อมูลทั่วไปที่สำรวจพบว่า แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อาจารย์ได้รับมากที่สุดคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 69.30 และหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 25.20 จึงทำให้โอกาสที่อาจารย์ได้รับข่าวสารต่าง ๆ เท่าเทียมกัน อีกทั้งหลักสูตรในปัจจุบันก็ได้สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเอาไว้มาก จึงทำให้โอกาสที่อาจารย์ทุกคนมีโอกาที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารทางสิ่งแวดล้อมเท่ากัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษามีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

จากผลการเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางดินและสารพิษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์กลุ่มนี้ได้จบการศึกษามาไม่นาน ทำให้มีการคงอยู่ของความรู้ ทัศนคติ และประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนกับอาจารย์กลุ่มนี้ อาจได้รับการศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับปริญญาตรีหรือการอบรม โดยหลักสูตรการศึกษาฉบับที่ได้รับการพัฒนา และปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันจึงเป็นเหตุให้อาจารย์กลุ่มนี้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาทัศนคติในระดับสูงกว่า หรืออาจสืบเนื่องมาจากความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อหรือค่านิยมที่ต่างกัน รวมทั้งอิทธิพลของสภาพแวดล้อมของอาจารย์แต่ละบุคคลที่ได้สัมผัสมาแตกต่างกัน จึงทำให้ทัศนคติของอาจารย์แตกต่างกันได้

จากผลการเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไปมี 9 ข้อ ดังนี้ คือ

1. น้ำใช้ทุกชนิดที่ทิ้งลงท่อระบายน้ำนั้น ไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์อาจได้รับอันตรายจากสารพิษเจือปนในน้ำได้
3. ปัญหที่เกิดจากขยะไม่จัดว่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
4. ขยะเป็นแหล่งเพาะและแพร่เชื้อโรค รวมทั้งทำลายสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อม
5. ปัจจุบันในตัวเมืองใหญ่กำลังประสบปัญหามลพิษทางอากาศ เนื่องจากสภาพปัญหา



6. การป้องกันมิให้เกิดมลพิษทางอากาศต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน
7. การใช้สีและวัตถุปรุงแต่งในอาหารที่นิยมกันทั่วไปนับว่าเป็นสิ่งดี
8. โรงพยาบาลเป็นบริเวณที่ปลอดจากสารพิษ
9. กฎหมายและพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม ควรมีสอนเฉพาะในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น

จะเห็นว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี ส่วนมากเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ มักจะมีความกระตือรือร้นในการทำงานสูง การคงอยู่ของความจำยังมีมาก และหลักสูตรที่ใช้เรียนในสมัยปัจจุบัน มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมบรรจุไว้ให้เรียนในหลายวิชา แต่อาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี เป็นผู้ที่เรียนด้วยหลักสูตรเก่า ซึ่งในหลักสูตรไม่ได้บรรจุเนื้อหาสิ่งแวดล้อมไว้ อีกทั้งอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ยังเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีทั้งความคิดเห็น ความเชื่อ และยอมรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา จบการศึกษานในสาขาที่แตกต่างกัน การได้รับความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละสาขาวิชาจะไม่เหมือนกันและยังพบว่าอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีผู้ที่ไม่เคยอบรมความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่เพียง 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และในรายชื่อดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป็นปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาทางน้ำ ขยะ อากาศ สารพิษ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วประเทศในปัจจุบัน และหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนได้มุ่งเน้นให้มีการแก้ปัญหา โดยการร่วมมือกันของประชาชนทุกระดับ โดยเฉพาะอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีอายุอยู่ในช่วง 25-34 ปี ร้อยละ 37.80 ซึ่งผู้ที่อยู่ในวัยนี้เป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาระบบมาไม่นานได้รับการถ่ายทอดความรู้สิ่งใหม่ๆ มามาก จึงทำให้อาจารย์มีทัศนคติในรายข้อเกี่ยวกับน้ำ ขยะ อากาศ และสารพิษ ดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป

ส่วนในข้อที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี คือ "น้ำทิ้งที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรม ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์" ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์และต้องเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมานาน อีกทั้งยังมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหา ที่นับวันจะสะสมความรุนแรงมากขึ้น

และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป อยู่ใกล้แหล่งมลพิษทางน้ำมากที่สุดคือ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่ง ประสาร มาลากุล ฌอยุธยา (2521) ได้กล่าวว่า "ทัศนคติบางอย่างอาจเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ข้อมูลต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ " ดังนั้นมลพิษทางน้ำจึงเป็นมลพิษที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป โดยตรงและเป็นปัญหาใกล้ตัว จึงทำให้อาจารย์สนใจที่จะค้นหาข้อเท็จจริง และด้วยเหตุผลที่อาจารย์เป็นผู้มีความอาวุโสทางด้านวิชาการ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมากกว่า จึงมีความตระหนัก และสนใจต่อปัญหาด้านนี้ที่อยู่ใกล้ตัวมากกว่า จึงทำให้อาจารย์มีทัศนคติดีกว่าด้วย

#### ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่อาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีมีระดับทัศนคติบางด้านน้อยกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ดังนั้นผู้วิจัยใครขอเสนอแนะดังนี้

1. วิทยาลัยพลศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้อาจารย์ได้ เข้าร่วมการสัมมนาและให้การนิเทศ เรื่องสิ่งแวดล้อมตลอดจนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงทัศนคติที่ดีไว้ต่อไป
2. วิทยาลัยพลศึกษาควรส่งอาจารย์ที่มีประสบการณ์ ในการทำงานมากกว่า 10 ปี เข้าร่วมวิชาการ และร่วมกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เพื่อให้อาจารย์เกิดทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น โดยเฉพาะเรื่องที่ดิน และสารพิษ
3. กรมพลศึกษาและวิทยาลัยพลศึกษา ควรจัดทำให้มีการปรับปรุงหลักสูตร โดยกำหนดให้วิชาสิ่งแวดล้อมเป็นวิชาบังคับในทุกสาขาวิชา

### ข้อเสนอแนะสำหรับการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทางทัศนคติ ควรใช้วิธีสัมภาษณ์ เพื่อจะได้มาซึ่งทัศนคติที่แท้จริง
2. ควรมีการศึกษาวิจัยทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อจะได้ นำผลการวิจัยไปพัฒนาทัศนคติของครูในด้านสิ่งแวดล้อมให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่ักเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยให้กับครูในกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มครูวิทยาศาสตร์ ครูสังคมและครูสุขศึกษา
4. ควรมีการศึกษาเจาะลึกเฉพาะทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ด้านใดด้านหนึ่งให้ชัดเจน